

СТАНОВИЩЕ

от

доц. д-р Жения Русева Петрова, д. м.

Катедра „Обща медицина“, МУ – Варна

относно: Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“; Област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1 Медицина, по научна специалност „Обща медицина“ на **д-р Ева Христова Иванова**

на тема „Хомеопатия в общата медицинска практика“

Научен ръководител: проф. д-р Валентина Христова Маджова, д.м.

С Решение на Председателя на Научното жури и съгласно Заповед на Ректора на МУ Варна № Р-109- 245 от 09.07.2026 г. съм определена да представя становище относно дисертационния труд на д-р Ева Христова Иванова на тема „Хомеопатия в общата медицинска практика“ по научна специалност „Обща медицина“.

Настоящото становище е разработено и представено съобразно изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и ППЗРАСРБ.

Кратки биографични данни на докторанта.

Д-р Ева Христова Иванова се дипломира като магистър по „Медицина“ в МУ Варна през 1997 год. През 2004 г. придобива магистърска степен по „Кинезитерапия“ и магистърска програма „Хомеопатична терапия“ към НСА ”В. Левски”, София.

През 2009 г. придобива образователна степен Магистър по Публична администрация, специалност „Управление на европейски публични проекти“ към ВСУ ”Черноризец Храбър” – Варна. През 2007 год. придобива специалност „Обща медицина“.

Своя трудов път докторантът започва през 1997 г. в Общинска болница гр. Девня като фелдшер, а от 1998 г. е лекар – ординатор към Общинска болница гр. Велики

Преслав. В периода 1999 - 2000 г. е лекар – хомеопат, преподавател по хомеопатия към Холистичен център „Анхира“, гр. София, след което започва собствена практика като лекар – хомеопат в гр. Варна. В периода 09.2009 - 02.2010 г. е хоноруван асистент по хигиена към Катедра по „Предклинични и клинични науки“, Факултет по Фармация към МУ - Варна. От 2010 до 2016 г. е асистент по хигиена и медицинска екология към същата катедра. От 2016 г. до сегашния момент е управител и лекар-хомеопат в „Център за здраве д-р Ева Христова“. От 2016 г. до сега е асистент към Катедра „Обща Медицина“ на МУ-Варна.

Значимост и актуалност на разработваната тема: Дисертационният труд на д-р Ева Христова Иванова третира актуален и важен практически проблем с интердисциплинарно значение. Общата медицинска практика е основна форма на първична медицинска помощ в здравната система на България. Интересът към алтернативни методи на лечение през последните десетилетия нараства както сред пациентите, така и сред част от медицинските специалисти. Хомеопатията е сред най-често използваните комплементарни методи в редица европейски държави и по света, като се прилага най-вече в първичната медицинска помощ. Хомеопатичното лечение се използва като алтернативно на конвенционалното или като комплементарно (допълващо) конвенционалното лечение. В достъпната научна литература все още има малко на брой проучвания за нагласите, степента на информираност, мотивацията за използване или отхвърляне на хомеопатията и влиянието ѝ върху доверието във връзката лекар–пациент в условията на общата медицинска практика в България. Това прави дисертационния труд на д-р Ева Христова Иванова изключително актуален.

Обем и структура: Дисертационният труд на д-р Ева Христова Иванова е написан на 231 стандартни страници, онагледен е с 8 фигури и 30 таблици и 3 приложения. Библиографският списък е представен от 269 литературни източника, от които 9 на кирилица и 260 на латиница. Завършва с изводи, които подкрепят необходимостта от изследване на дисертационната тема. Проблематиката и съдържанието на труда са дисертабилни и представляват интерес не само за лекари специалисти по Обща медицина, но и за по-широк кръг от специалисти.

Литературният обзор последователно разглежда мястото на хомеопатията сред традиционните методи за лечение, историческо развитие, регулации, интеграция в системите за обществено здравеопазване и Общата медицинска практика.

Методика на изследването: Целта на проучването е да се проучат, анализират и оценят нагласите на общопрактикуващи лекари (ОПЛ), студенти по медицина, стажант-лекари и пациенти относно прилагането на хомеопатията като лечебен и профилактичен метод в общата медицинска практика.

За постигането ѝ докторантката е определила 5 основни **задачи**:

1. Да се проучат интересът и отношението на ОПЛ, студенти по медицина, стажант-лекари и пациенти към хомеопатията като комплементарен и алтернативен метод (КАМ).
2. Да се проучи обхватът на прилагане на хомеопатия от ОПЛ.
3. Да се установят причините за използване или отхвърляне на хомеопатията от ОПЛ, студенти по медицина, стажант-лекари и пациенти.
4. Да се проучи степента на знания и желанието за обучение по хомеопатия сред ОПЛ, студенти по медицина и стажант-лекари.
5. Да се проучи и оцени степента на доверие във връзката лекар-пациент по отношение използването на хомеопатията като един от КАМ.

Получените резултати са представени текстово и чрез 30 таблици, 8 фигури и 3 приложения. Използваната статистическа обработка е адекватна. Обсъждането е задълбочено и добре систематизирано, сравнени са собствените резултати с български и международни. Именно в тази глава проличава добрата осведоменост и богат клиничен опит на д-р Христова и възможностите ѝ за критичен анализ на получените резултати. Представените собствени резултати са напълно достатъчни за изпълнението на поставените задачи.

Изводите са 8 на брой и логично следват получените резултати. Те са добре формулирани, ясни и точни.

Изложените приноси са 16 на брой, като са разделени в три групи:

Приноси с оригинален характер

1. Първото у нас широко мащабно проучване за анализ и оценка на нагласите относно прилагането на хомеопатията като лечебен и профилактичен метод в общата медицинска практика.

2. Първото у нас сравнително проучване, обхващащо общопрактикуващи лекари, пациенти и бъдещото поколение медици, навлизащо в здравната ни система – стажант-лекари и студенти по медицина.
3. За първи път са изследвани студентите по медицина едновременно в ролята им на бъдещи лекари и настоящи потребители на хомеопатия, като е проследена динамиката на нагласите с напредване на медицинското обучение.
4. Установено е, че мотивите за търсене и прилагане на хомеопатия се различават качествено между пациентите, ОПЛ и студентите по медицина
5. За по-пълната характеристика на реалната употреба на хомеопатията в България е направен сравнителен анализ на профила на клиничното ѝ приложение при различните изследвани групи.
6. Установен е обхватът на приложение на хомеопатията от ОПЛ в България и са идентифицирани основните фактори, влияещи върху нейното клинично приложение.
7. За първи път в международната литература е изследвана едновременно нагласата към интеграцията и комуникацията по въпросите на КАМ при ОПЛ, студенти по медицина и пациенти и е установена конвергенция между трите групи по отношение значението на откритата терапевтична комуникация.

Приноси с потвърдителен характер

1. Проучването потвърждава, че хомеопатията има устойчиво място в здравното поведение на пациентите в България.
2. Хомеопатията се използва паралелно с конвенционалното лечение, като обществената и практическата ѝ легитимация се основава преимуществено на субективен опит и възприемана полезност, а не на научна доказаност.
3. Нагласите към прилагане на хомеопатията у нас кореспондират с данните от международни изследвания: пациентите са най-позитивни, ОПЛ заемат прагматична средна позиция, а студентите са най-критични.
4. Съществува значима комуникационна бариера между пациентите и ОПЛ по въпросите на КАМ, като приблизително 50% от тях не споделят с лекаря си за употребата на алтернативни методи.

5. Преобладаващата част от пациентите не възприемат ОПЛ като естествен партньор за хомеопатично лечение и се насочват към класическа индивидуализирана хомеопатия и лекар с по-специфична квалификация и по-голям клиничен опит с метода.
6. Студентите по медицина заемат двойствена позиция – едновременно потребители на хомеопатия и бъдещи лекари.

Приноси с научно – приложен характер

1. Информираността за хомеопатията е значим фактор в подкрепата за обучение по хомеопатия и КАМ, както при ОПЛ, така и при студентите.
2. Обучението по хомеопатия е водещ фактор за клиничното ѝ прилагане от ОПЛ, а допълнителната им квалификация води до по-висока клинична ангажираност и по-голяма готовност за открита комуникация с пациентите по темата.
3. За увеличаване прилагането на хомеопатията в общата медицинска практика са съществени не само промяна в нагласата на лекарите, но и тяхната комуникационна практика за активно споделяне с пациентите.

Заклучение: Разработеният дисертационен труд отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за развитие на академичния състав в МУ – Варна.

Всичко това ми дава основание да дам „Положителна“ оценка, за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“ на д-р Ева Христова Иванова.

17.08.2026 г.

Изготвил становището:

Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679

(доц. д-р Желя Русева, д. м.)